

5 ΙΟΥΝΙΟΥ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ ΚΟΣΜΟ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΑΖΙΓΟΣ

Γενικός Διευθυντής Περιφέρειας Πελοποννήσου

(5-6-06)

Η 5^η Ιουνίου έχει καθιερωθεί ως παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος. Κάθε χρόνο όλο και περισσότερο προβάλλεται η ημέρα αυτή. Κάθε χρόνο όλο και περισσότεροι φορείς και πολίτες με διάφορους τρόπους προσπαθούν να συμβάλουν στην ευαισθητοποίηση των ανθρώπων για την προστασία του περιβάλλοντος. Στο άρθρο αυτό θα επιχειρήσουμε να στοχαστούμε τη σχέση του ανθρώπου με τον περιβάλλοντα αυτόν κόσμο.

Το ρεύμα τόσων ανθρώπων που ασχολούνται με το περιβάλλον σηματοδοτεί την εμφάνιση του «Οικολογικού Προβλήματος». Το πρόβλημα αυτό διατυπώνει ερωτήματα κατά πόσο ο πολιτισμός μας διέρχεται κρίση. Μια απάντηση θα μπορούσε να είναι, ότι ο άνθρωπος εξέλαβε τη φύση ως αντικείμενο για κτήση και κατάκτηση και τη χρησιμοποίησε ως πεδίο ικανοποίησης όχι μόνο φυσικών αναγκών αλλά κυρίως ακόρεστων εγωκεντρικών τεχνικών αναγκών. Ένας ερημίτης ικανοποιείται με ένα πιάτο φαγητό. Ένας πάμπλουτος δύσκολα μπορεί να ικανοποιηθεί ακόμα και αν του προσφερθούν πολλά αγαθά. Ο πρώτος καθημερινά βρίσκει ευκαιρίες ικανοποίησης ο δεύτερος δυσκολεύεται.

Απάντηση στο «Οικολογικό Πρόβλημα» και κατ' επέκταση, ποια πρέπει να είναι η σχέση του ανθρώπου με τον περιβάλλοντα αυτόν κόσμο, μπορεί να δώσει η γνώση μας για τον κόσμο που μας περιβάλλει και ιδιαίτερα η γνώση μας για τη φύση. Αυτό είναι εύκολο και απλό γιατί ο άνθρωπος νοιώθει έμφυτη οικειότητα προς τη φύση, αφού είναι στοιχείο της φύσης. Η οικειότητα σχετίζεται με τα κοινά χαρακτηριστικά της κίνησης και της αλλαγής, που οδηγεί στην αναγέννηση, στην ανάπτυξη, στην ωρίμανση και τη φθορά.

Η φύση με τις εικόνες της, τους ήχους της, τις οσμές της, την προστασία της και την τροφή-ενέργειά της διδάσκει κατά τρόπο συνειδητό ή μη τον άνθρωπο τις βασικές

σχέσεις που καθορίσουν τη ζωή του, του υποβάλλει την αρχή του μέτρου και των ορίων της δυναμικής του, του εμπνέει την υπομονή με τους δικούς της ρυθμούς που χαρακτηρίζουν την ωρίμανση.

Ο άνθρωπος έχει χρέος να μπει στον κόπο να ανακαλύψει τους λόγους της ύπαρξης της φύσης, να εξερευνήσει τους θαυμαστούς τρόπους λειτουργίας της, να προσδιορίσει το δικό ρόλο μέσα σε αυτή. Να αναζητήσει τους λόγους της ύπαρξης της δικής του ζωής αλλά και του μυστηρίου του δικού του θανάτου. Το ότι τα πάντα στη φύση είναι «καλά λίαν» σηματοδοτεί την ανάγκη του ανθρώπου να έχει τον απαραίτητο σεβασμό στη φύση και νοιώθοντας την ιερότητά της να κατανοεί τους λόγους που ενυπάρχουν σε αυτήν.

Η αναζήτηση των λόγων δημιουργίας της φύσης και ο λόγος της δικής του ύπαρξης μέσα σε αυτή, αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες ανάγκες του ανθρώπου σε όλες τις πνευματικές του καταστάσεις. Τα νοήματα και οι λόγοι που γεννιούνται μέσα στον άνθρωπο από τη σπουδή του φυσικού περιβάλλοντος αποτελούν για τη νοερή φύση του ανθρώπου ένα είδος νερού και τροφής. Ένα είδος μεταξύ νοητού και αισθητού και εν τέλει ένα είδος μεταξύ κτιστού και άκτιστου.

Η ηθική του φυσικού περιβάλλοντος μας οδηγεί από τη ρηχή στη βαθιά οικολογία. Η «ρηχή οικολογία» ενδιαφέρεται περισσότερο για τον τρόπο και τα συμπτώματα παρά για τα αίτια της κρίσης. Στη «Βαθιά οικολογία» το οικολογικό πρόβλημα αποβαίνει ηθικό και πολλές φορές θρησκευτικό. Σ' αυτή προβάλλεται ιδιαίτερα η ανάγκη απόκτησης της οικοσοφίας δηλαδή της σύζευξης της σοφίας και του νοήματος της ζωής με την επιστημονική γνώση και τεχνολογική δράση στο περιβάλλον.

Η φύση είναι το σπίτι μας. Οι απόπειρες φυγής στο διαστημικό χώρο και η εξωγήινη παραλογοτεχνία υποδηλώνουν μια κρυμμένη εκτροπή προς τον περιορισμένο γήινο τόπο μας. Η επέμβαση στο γενετικό κώδικα των οργανισμών με δημιουργία νέων ειδών με στόχο τη βελτίωση της φύσης υποδηλώνουν αυτή την τρομακτική πορεία. Για τους αρχαίους Έλληνες η «ύβρις» ήταν ότι χειρότερο για τον άνθρωπο, η ύβρις συνυφαινόταν με την υπεξαίρεση θείων αρμοδιοτήτων από τον άνθρωπο. Αυτός είναι και ο λόγος που κάθε διασταύρωση με σκοπό τον συνδυασμό κάποιων φυσικών

βιολογικών χαρακτηριστικών, για τον οποίο η φύση δεν έχει προνοήσει από μόνη της, ονομάστηκε υβρίδιο.

Όμως η φύση-περιβάλλοντας κόσμος θα παραμένει το σπίτι μας, θα οριοθετεί την ύπαρξη του ανθρώπου βιολογικά, γνωστικά και υπαρξιακά και θα εξηγεί στον άνθρωπο, λόγω της ιερότητάς της, τους λόγους που ενυπάρχουν σε αυτή όπως και το λόγο της δικής του κτιστής ύπαρξης και της άκτιστης συνέχειάς του.